

Dagbl. 17. 2. 1920.

107018

Militær skepsis.

I begynnelsen av verdenskrigen stod de fleste av Norges officerer utvilsomt paa Tysklands side. De ikke bare trodde paa det militæriske Tysklands seier; men der var ogsaa en del, som ønsket Norges orientering til den siden, og ikke til den annen. Men opinionen i selve landet var ubetinget for ententen. Og eftersom begivenhetene utviklet sig, kjølnet vist ogsaa den militære begeistringen hos oss for tyskernes militaristiske metoder. Det viste sig, at verdens sterkeste militærstat maatte bukke under i kampen mot en verdensopinion.

Hvor vanskelig en rent militær tankegang lar sig forene med troen paa fremskritt fra krigsbarbariet, viser imidlertid forskjellige uttalelser, som er inntatt i proposisjonen om Norges tilslutning til Folkenes forbund. Mens admiralstab og kommanderende admiral vesentlig innskrenker sig til aa tale om spørsmålets rent tekniske side, diskuterer de landmilitære autoriteter først og fremst storpolitikk. Generalstaben, som fra raader Norge aa gaa inn, oppfatter Folkenes forbund bare som en krigsallianse av seirende makter, og paaberoper sig «historiens lærdomme» fra 1806 om at Tyskland vil ruste sig igjen og danne en annen stor krigsallianse mot ententens. Kommanderende general er langt inne paa samme betraktninger, men ender med aa si, at det vil bli næsten ennu utryggere utenfor forbundet enn innenfor det; derfor kan vi likesaa godt gaa inn.

«Historiens lærdomme» er for generalstaben ikke annet enn læren

om militær overmakt eller underlegenhet. Den veldige bevegelse i folkeopinionen hele verden over, som har fremtvunget paktene om Folkenes forbund, legger den norske hær generalstab ingen vekt paa. Den befinner sig fremdeles i begynnelsen av forrige aarhundre og har intet lært av den redselsfulle verdenskatastrofe, som ellers har bragt menneskene i alle land til med avsky aa avvise mulighetene for nye lignende begivenheter.

Ut fra et slikt syn paa forholdene er det lett aa forstaa ethvert forslag, som øker militærbyrdene.

Kriget man sig fra denne militære tankegang, som saa ofte har grepet feil, og forsøker man isteden aa sette inn en virksom tro paa mellomfolkelige fremskritt, blir det vanskelig aa være med paa en økning av landets forsvarsbyrder nettop iaar, da muligheten for krig synes fjernere enn i aarsker. Blandt venstre i stortinget er der en sterk følelse av, at militærbyrdene iaar maa minskes, ikke bare de økonomiske, men ogsaa de personlige. Det øker ikke forsvarsviljen, om man i utrengsmaal utkommanderer folk i stor utstrekning til øvelser under et system, som utvilsomt maa i støpeskjeen, baade politisk og militært. Den militære skepsis, som forsvardepartementet under siensynlige anstrengelser har rystet av sig, naar talen var om Norges tilslutning til Folkenes forbund, bør heller ikke faa legge sig i veien for en lettelse av det forsvarsbudgett og de militærøvelser, som departementet har foreslaatt og faatt regjeringen med paa.

Per Selvig
Viktor Aurskog

Dagbladet

17-2-1920